Collectieplan 2022

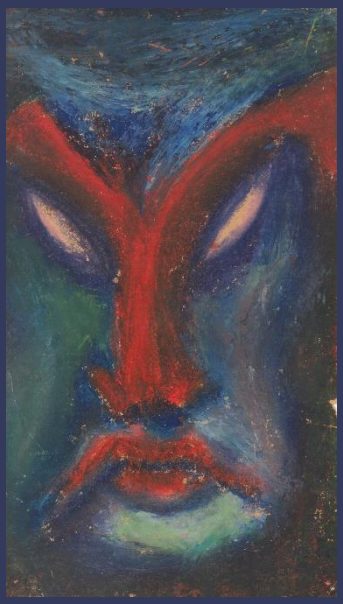

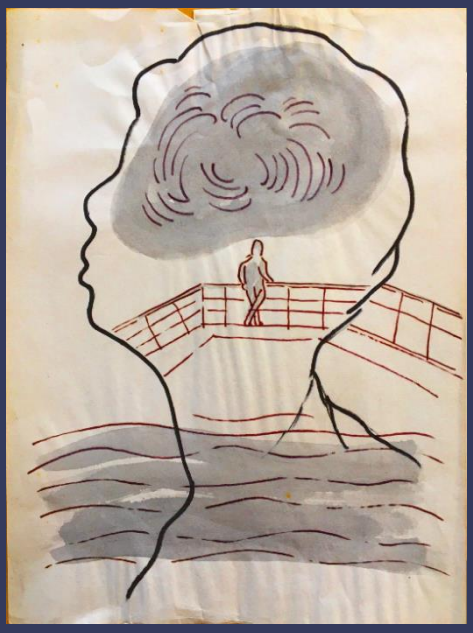

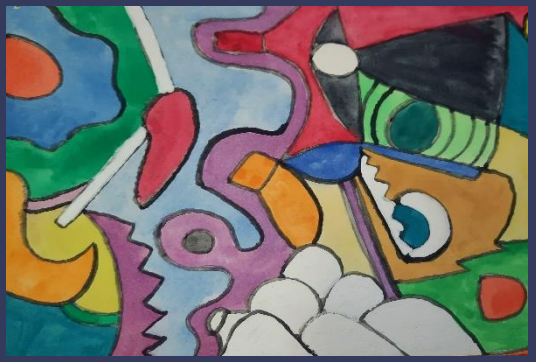

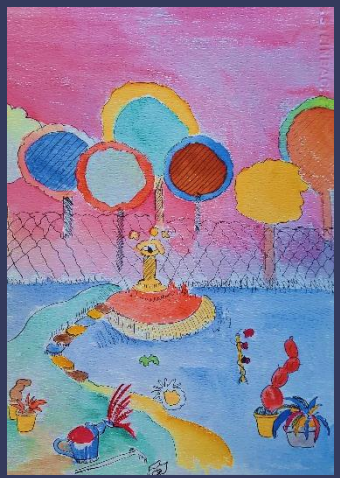

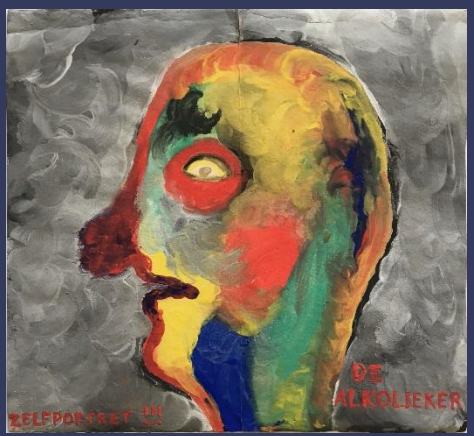

Collectie Beeldende Therapie

UPC
Z.ORG KU LEUVEN

Collectieplan

2022

Tekst:
Celien Stevens (KADOC-KU Leuven)

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 2
1. Collectiebeschrijving 4
2. Collectiewaardering 8
3. Collectiebehoud 10
4. Toegankelijkheid 13
5. Een blik op de toekomst 14

1

Sofie Mulier (midden), coördinator dienst beeldende therapie en ergotherapie in U.P.C. Kortenberg, met Phaedra Vanneste (links) en Celien Stevens (rechts), projectmedewerkers 'Zorgzaam (met) Erfgoed' bij Museum dr. Guislain en KADOC-KU Leuven.

Foto: Piet Desmet, 2022

Inleiding

Het Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven campus Kortenberg biedt gespecialiseerde psychiatrische zorg aan kinderen, jongeren, volwassen en ouderen. Het fungeert als referentiecentrum in de geestelijke gezondheidszorg; in de psychiatrische zorg zelf, als opleidingscentrum voor psychiaters, therapeuten en psychiatrisch verpleegkundigen. Het ziekenhuis is ook een wetenschappelijk onderzoekscentrum met internationale faam.[1]

De oprichting dateert van 1851, toen de Congregatie van de Zusters van de Bermhertigheid Jesu vanuit Brugge de Sint-Jozefskliniek openden in Kortenberg. De eerste patiënt werd opgenomen op 3 augustus van datzelfde jaar. Volgens het Koninklijk Besluit van 28 december 1852 werd beslist om enkel vrouwen op te nemen: *"een gezondheydshuys van zekerheyd voor honderd zinnelooze vrouwspersoonen waarvan vijftig kostgeldbetalenden en gelijk getal behoeftigen"*. Dit aantal was in 1886 al opgedreven naar 447. Ook in de jaren nadien breidde het ziekenhuis almaar verder uit, zowel op vlak van het aantal patiënten alsook het gebouwencomplex. Op 1 april 1964 kwam het met de KU Leuven tot een overeenkomst waarbij de kliniek de opleiding van stagiairs en assistenten zou mogelijk maken en de naam kreeg: 'Universitaire Sint-Jozefkliniek voor Psychiatrie'. In 1966 werden nieuwe bouwwerkzaamheden aangevat om aan de vernieuwde psychiatrische zienswijze te beantwoorden. Vanaf 1 november 1971 werden ook mannelijke patiënten opgenomen.[2]

In 1960 was in de Sint-Jozefkliniek een eerste rudimentaire vorm van plastische creatieve therapie ontstaan. Aan bepaalde patiënten werd eenvoudige therapie aangeboden op de eigen afdeling of kamer. Later werden ook bepaalde lokalen ter beschikking gesteld. In de periode dat de psychiatrische kliniek evolueerde tot een universitaire instelling werd ook overgegaan op een meer wetenschappelijke aanpak van creatieve therapie. Een nieuw gebouw werd opgericht met vier ruime ateliers, een expositieruimte, het bureau van de coördinator, het therapeutenlokaal, een opslagplaats en een ontspanningsruimte. Vanaf de oprichting werd de functie van coördinator toevertrouwd aan dr. Michel Outtier. Hij had de dienst dan ook al vanaf 1960 uitgebouwd. Groepen patiënten van 8-10-12 leden volgden de therapie onder leiding van creatief therapeuten. De verblijfsduur in de creatieve therapie was vaak zeer verschillend en stond meestal in rechtstreeks verband met de psychische toestand, alsook met de verblijfsduur in de kliniek.

In 1971 volgde een reorganisatie van de creatieve therapie. Er kwam een drieledige structuur: (1) een creatief observatiecentrum voor nieuwe patiënten, (2) plastische creatieve therapie in het kader van de sociotherapie, en (3) activerende en resocialiserende werktherapie georganiseerd in een knutselatelier. Elk atelier liet zoveel mogelijk werktechnieken toe, alsook keuze van materialen. Persoonlijke vrijheid om tot creativiteit te komen werd vanaf het begin al benadrukt.[3]

Tijdens de sessies creatieve therapie werden doorheen de jaren een ontelbaar aantal werken geproduceerd door de patiënten. Tot in de jaren 1980 werden deze artistieke werken als eigendom beschouwd van de kliniek. Er was zelfs een expositieruimte aanwezig waar waardevolle werken opgeborgen en tentoongesteld werden. Geïnteresseerden konden er werken kopen. Met de opbrengst werden nieuwe materialen voorzien. Een dergelijke aanpak is vandaag niet meer denkbaar, maar het leverde het U.P.C. wel een uitgebreide artistieke collectie op, bestaande uit duizenden werken van ex-patiënten.

Het is net die collectie die het uitgangspunt vormt van deze publicatie.

Aangezien U.P.C. KU Leuven geen professionele collectiebeherende organisatie is, worden zij sinds oktober 2021 bijgestaan door de medewerkers van ‘Zorgzaam (met) Erfgoed’, een project over zorgerfgoed van KADOC-KU Leuven en Museum dr. Guislain (voor meer informatie, zie: www.zorgerfgoed.be). Intussen werden al een aantal belangrijke stappen gezet op vlak van behoud, beheer en ontsluiting van de waardevolle collectie beeldende therapie.

Dit collectieplan biedt een overzicht van de collectiegeschiedenis en de samenstelling en waardering ervan. Er is ook aandacht voor het collectiebehoud en de toegankelijkheid. Tot slot worden ook de toekomstplannen toegelicht.

1. Collectiebeschrijving

Algemeen

De Collectie Beeldende Therapie van U.P.C. KU Leuven omvat artistieke werken zo oud als het bestaan van de creatieve therapie in Kortenberg. Pionier Michel Outtier verzamelde tussen 1960 en 1985 een paar duizenden werken van zijn patiënten. Een deel van die werken werden los verzameld in grote kartonnen mappen. Het aantal wordt geraamd op ca. 2600. Een ander deel kunstwerken bleef bewaard in de individuele creatieve dossiers, een soort patiëntendossier specifiek voor de creatieve therapie. Een laatste deel artistieke werken heeft betrekking op de periode na dr. Outtier (vanaf 1985 tot in de jaren 1990). Het totale aantal kunstwerken uit de creatieve therapie blijft door zijn enorme omvang voorlopig dus nog onbekend.

De artistieke collectie vormt echter slechts een deel van de gehele ‘Collectie Beeldende Therapie’. Ook de hierboven genoemde creatieve dossiers horen erbij. Dit zijn zoals gezegd individuele dossiers die per patiënt creatieve therapie werden aangelegd. In dit dossier werden alle nuttige documenten bewaard: observatieblad, observatieverslag, illustratieve (artistieke) werken, enz. De specifieke inhoud en omvang zijn verschillend per patiënt. Geschat gaat het om drie- tot vierduizend creatieve dossiers die werden aangelegd tussen 1963 en 1985.

Het derde en laatste deel van de Collectie Beeldende Therapie omvat het persoonsarchief van grondlegger Michel Outtier. Na het pensioen van dr. Outtier in 1985 bleef een groot deel van zijn persoonlijk archief achter in U.P.C. Kortenberg. Zijn opvolgers zagen al snel het belang van bewaring in, en zorgden er dan ook voor dat dit persoonsarchief door de jaren heen gebundeld bewaard is gebleven. Het gaat momenteel om veertien archiefdozen.

Artistieke collectie	Aantal duizenden werken in totaal	1960-1985
Creatieve dossiers	2 archiefkasten (geschat drie- tot vierduizend dossiers)	1963-1985
Persoonsarchief dr. Michel Outtier	14 archiefdozen	ca. 1960-1993

Artistieke collectie

De artistieke collectie van de beeldende therapie bestaat uit een aantal duizenden tekeningen, schilderijen, collages en modelleerwerk van ex-patiënten. Alle werken werden gemaakt tussen 1960 en medio jaren 1990. De focus van dit collectieplan ligt op de kunstwerken gemaakt tijdens de dienstjaren van coördinator Michel Outtier, dus tussen 1960 en 1985.

Van de periode Outtier worden ca. 2600 werken los bewaard in kartonnen mappen. Het gaat hierbij uitsluitend om 2D-werken (tekeningen, schilderijen en collages). Waar deze precies vandaan komen, en waarom bepaalde werken samen in eenzelfde map bewaard worden, is niet duidelijk. Een ander groot deel van de artistieke collectie wordt nog bewaard in de individuele creatieve dossiers. De aantallen variëren per dossier. Naast 2D-werken bewaart de campus te Kortenberg ook nog een klein gedeelte 3D-werken of modelleerwerken, in de meeste gevallen gemaakt uit klei of was.

De kunstwerken worden in de meeste gevallen ongeordend bewaard. Een uitzondering zijn een 500-tal werken, geklasseerd in mappen volgens ziektebeeld. Aanvankelijk vertrok dr. Outtier nog vanuit een zeer diagnostische kijk op het beeldend werk van psychiatrische patiënten. Hij zocht naar herkenbare psychiatrische symptomen, zoals psychose in vreemde voorstellingen, depressie in duistere taferelen. Op basis daarvan stelde Outtier zelf een aantal “wetenschappelijke” of “didactische” dossiers samen.

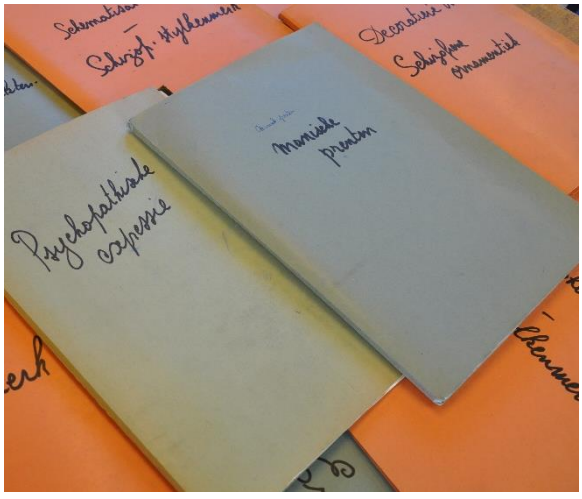

Creatieve dossiers

De creatieve dossiers bevatten zowel persoonlijke alsook in sommige gevallen medische informatie van de patiënten die creatieve therapie volgden in Kortenberg. Voor elke patiënt werd ook steeds een observatieblad en observatieverslagen bijgevoegd. Deze waren het product van het creatief observatiecentrum, waar nieuwe patiënten gedurende een bepaald aantal weken werden gevolgd en geobserveerd. We vinden hierin informatie over de inzet van de patiënt in het creatief bezigzijn, de technische competenties, het gedragspatroon, de sociale omgang en groepsintegratie, een beoordeling van de waarde van de werkstukken met beschrijving van vorm en inhoud, en notities over de creatieve beleving van de patiënt. Het creatief dossier bevat met andere woorden heel wat waardevolle informatie over het functioneren van de patiënten in de creatieve therapie, en biedt tegelijkertijd een mooi tijdsbeeld van de werking van de dienst.

In vele gevallen werden ook nog een willekeurig aantal (illustratieve) artistieke werken van de patiënt toegevoegd aan het dossier.

Momenteel worden de creatieve dossiers bewaard in het bureel van de beeldend therapeuten, verdeeld over twee archiefkasten. Het gaat zeker om drie- tot vierduizend dossiers in totaal.

Een aantal jaren geleden werden de dossiers chronologisch geordend op datum van ingang in de creatieve therapie.

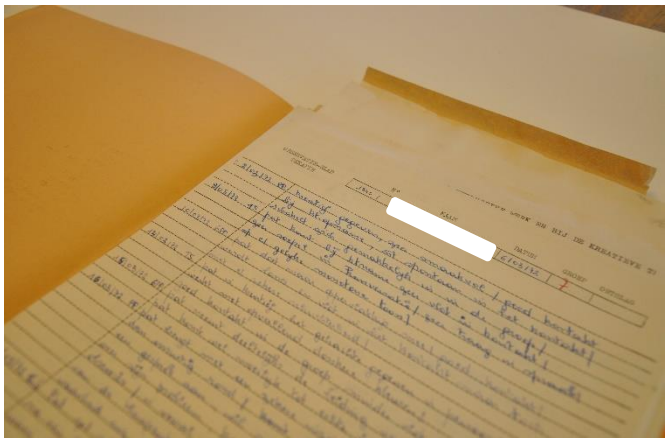

Persoonsarchief dr. Michel Outtier

Het persoonsarchief van dr. Michel Outtier als oprichter en coördinator (1963-1985) van de dienst creatieve therapie bevat een grote diversiteit aan documenten. Zo werden er dossiers bewaard over de algemene werking van de creatieve therapie én ergotherapie, jaarverslagen van beide diensten, verslagen van vergaderingen, briefwisseling, informatie over bepaalde patiënten, notities over creatieve therapie, verslagen van lezingen, seminarievoorbereidingen, artikels, tijdschriften, enz.

De archiefbestanden werden recent thematisch geordend en verpakt in veertien archiefdozen.

2. Collectiewaardering

Outsider Art

In 1922 publiceerde de Duitse psychiater Hans Prinzhorn (1886-1933) zijn monografie *Bildnerei der Geisteskranken*, een baanbrekend werk over geestesziekte en creativiteit. Prinzhorn verzamelde en publiceerde een grote collectie artistieke werken van mensen uit psychiatrische instellingen. Deze kunstvorm, later als 'Outsider Art' bestempeld, inspireerde vele kunstenaars, waaronder Salvador Dalí. De 'Outsider kunst' wordt gedefinieerd als kunst gemaakt door mensen die zich niet in het reguliere kunstcircuit bevinden en in sommige gevallen in instellingen verblijven. Tegenwoordig wordt 'Outsider Art' tentoongesteld in o.a. het MoMA New York, het Centre Pompidou in Parijs, het Museum van de Geest in Haarlem en Museum dr. Guislain in Gent.

De Collectie Beeldende Therapie van U.P.C. Kortenberg kan ook worden beschouwd als een collectie van 'Outsider Art'. Weliswaar heeft niet elk werk uit de collectie een even grote esthetische waarde aangezien de artistieke vaardigheden van de patiënten sterk varieerden. Een voorbeeld van een patiënte die tijdens haar leven heel veel exposeerde, was Nicole, die ook een kunstopleiding genoot. Zij werd opgenomen in U.P.C. Kortenberg in de jaren 1960 en de werken die zij maakte tijdens de sessies beeldende therapie getuigen van een vrije en eigen originele stijl. Haar werken werden al in verschillende tentoonstellingen in binnen- en buitenland tentoongesteld.

Nicole, s.d.

Nicole, s.d.

Wetenschappelijk onderzoek

Uniek aan de Collectie Beeldende Therapie is haar uitgebreidheid. Niet alleen in aantallen, maar ook op vlak van beschikbare contextinformatie. De creatieve dossiers bevatten namelijk heel wat informatie over het gedrag en de creatieve bezigheid van de patiënten beeldende therapie. Ook persoonlijke en medische informatie zitten soms in de dossiers vervat. Dit opent heel wat mogelijkheden voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek over allerlei aspecten van psychiatrische zorg en creatieve therapie.

3. Collectiebehoud

Toestand van de collectie

De Collectie Beeldende Therapie wordt momenteel bewaard op de dienst Beeldende Therapie van campus Kortenberg, en bevindt zich in een grotendeels ongeordende staat.

De artistieke collectie bevindt zich in een aparte archiefruimte waar de 2D-werken in kartonnen mappen gestapeld liggen op rekken. De bewaartoestand is niet optimaal. De planken zijn vaak te smal voor de mappen, en vele werken vertonen ook scheuren of plooien. De 3D-werken (modelleerwerk) worden bewaard in een aparte vitrinekast, en kennen dus een betere bewaartoestand.

De creatieve dossiers liggen gestapeld opgeborgen in twee afgesloten archiefkasten in het therapeutenlokaal. Deze zijn bij benadering chronologisch geordend op datum van ingang in de creatieve therapie.

Het persoonsarchief Outtier werd samengebracht in een tweetal kartonnen dozen. De ordening van dit archief is niet meer origineel en volgt ook geen bepaalde logica meer. Het persoonsarchief werd intussen wel al onder handen genomen en gearchiveerd in veertien archiefdozen volgens een thematische ordening die hieronder verder zal worden toegelicht. De individuele archiefbestanden staan ook geregistreerd in een Exceldatabank.

Behoudsplan

Het beheer van de collectie moet dusdanig worden aangepakt zodat de bewaring van de archiefstukken en objecten wordt geoptimaliseerd en veiliggesteld voor de toekomst. Ook de registratie in een databank en ordening van de materialen staat op de agenda zodat de doorzoekbaarheid en toegankelijkheid van de collectie wordt vergroot.

Intussen werd ook een aparte archiefruimte voorzien met vrij stabiele temperaturen en zonder lichtinval om de collectie in onder te brengen.

Artistieke collectie

De artistieke collectie is zeer uitgebreid en bevat een paar duizend werken, maar zal in haar volledigheid bewaard worden. We kozen ervoor om de collectie te verwerken volgens de dienstjaren van de opeenvolgende coördinatoren van de beeldende therapie, beginnende bij oprichter Michel Outtier. De collectie zal uiteindelijk ook volgens deze onderverdeling geordend worden in de archiefruimte.

Een belangrijke stap is het beschrijven en inventariseren van de collectie in een databank. Dit zal gebeuren in het Erfgoedregister, een digitale databank beheerd door de Vlaamse overheid. Deze is zeer toegankelijk voor niet-professionele erfgoedorganisaties die hun collecties op een duurzame manier willen registreren en bewaren. Elk werk zal afzonderlijk worden beschreven met notitie van de meest belangrijke informatie zoals het inventarisnummer, de naam van de maker (indien gekend), datering (indien gekend), gebruikte materialen, afmetingen, een fysieke en inhoudelijke beschrijving, de toestand, standplaats, enz. Een digitale scan of foto wordt eveneens bijgevoegd.

Nadat een werk werd beschreven en geregistreerd in Erfgoedregister, kan het worden verpakt in zuurvrije prentendozen. Elke doos krijgt ook een uniek doosnummer zodat de werken eenvoudig kunnen gelokaliseerd worden. Deze dozen worden uiteindelijk opgeborgen op rekken in de nieuwe archiefruimte in U.P.C. Kortenberg.

In het kader van het project *Zorgzaam (met) Erfgoed* werd al een deelcollectie geregistreerd en verpakt in zuurvrije dozen.

Creatieve dossiers

De creatieve dossiers met ingangsjaar tussen 1963 en 1985 bleven integraal bewaard in het bureel voor beeldend therapeuten. Een aantal jaren terug werden de dossiers (bij benadering) chronologisch geordend op basis van het ingangsjaar in de creatieve therapie. Zo is er per jaar een stapel, doos of map met dossiers.

De bedoeling is dat ook de creatieve dossiers allemaal beschreven, geregistreerd, verpakt en geordend worden. Een eerste stap is het beschrijven en registreren in een eigen ontworpen databank in Excel. Elk dossier krijgt een uniek inventarisnummer waaraan de belangrijkste informatie gekoppeld wordt (naam patiënt, ingangsdatum, uitgangsdatum, omvang, dossiernummer,...). Een extra veld wordt voorzien om te verwijzen naar de inventarisnummers van eventuele artistieke werken die de patiënt tijdens zijn/haar verblijf in de creatieve therapie heeft vervaardigd. Dit is nodig om het verband tussen beide objecten niet verloren te laten gaan.

Na de registratie in Excel kunnen de dossiers worden verpakt in zuurvrije omslagen en zuurvrije archiefdozen. De ordening zal chronologisch verlopen op datum van ingang in de creatieve therapie.

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Inventarisnummer	Doosnummer	Naam	Dossiernummer	Nummers artistieke werken	Omvang	Vroegste datum	Laatste datum
14	CD/0013	MO/CD/1967/1		255	NVT	1 omslag	1967-06-15	1967-07-11
15	CD/0014	MO/CD/1967/1		254	NVT	1 omslag	1967-06-19	1967-08-29
16	CD/0015	MO/CD/1967/1		253	14062206-14062208	1 omslag	1967-06-12	1967-06-15
17	CD/0016	MO/CD/1967/1		256	14062209-14062216	1 omslag	1967-06-28	1967-08-25
18	CD/0017	MO/CD/1967/1		257	14062217-14062225	1 omslag	1967-06-27	1968-02-29
19	CD/0018	MO/CD/1967/1		259	14062226-1406229	1 omslag	1967-06-15	1967-06-30

Databank in Excel voor de registratie van de creatieve dossiers

Persoonsarchief Michel Outtier

De dozen met het persoonsarchief van dr. Michel Outtier werden intussen in het kader van het project *Zorgzaam (met) Erfgoed* onderhanden genomen. Gezien de ongeordende staat van het archief, werd een volledig nieuw ordeningsschema opgesteld.

A	Organisatiedocumenten creatieve therapie en ergotherapie
B	Jaarverslagen creatieve therapie en ergotherapie
C	Verslagen van vergaderingen
D	Correspondentie
E	Seminaries, opleidingen en stage-organisatie
F	Observatieverslagen en patiëntendossiers
G	Documenten, theorie en notities over creatieve therapie
H	Documenten, theorie en notities over kunst bij geesteszieken
I	Boek- en filmprojecten
J	Eigen foto's en foto's van derden
K	Verzameling artikels, tijdschriften en brochures
L	Afgedwaald archief

Dit ordeningsschema werd gebruikt om de archiefbestanden opnieuw te ordenen in zuurvrije dozen en in de archiefruimte.

De archiefbestanden werden in eerste instantie opgeschoond, d.w.z. ontdaan van alle schadelijke materialen zoals nietjes, paperclips en plastic mapjes. Ook blanco papieren en overbodige omslagen werden verwijderd. Daarna werden ze voorzien van nieuwe zuurvrije dossieromslagen.

De bestanden werden ook geregistreerd in een eigen ontworpen databank in Excel.

	A	B	C	D	E	F	G
1	Inventaris nummer	Doosnummer	Type	Inhoud	Omvang	Vroegste datum	Laatste datum
12	PA/016	MO/PA/B1	Jaarboek	Creatieve therapie en ergotherapie	3 omslagen	1970	1982
13	PA/019	MO/PA/B1	Jaarboek	Ergotherapie	1 omslag	1971	1975
14	PA/028	MO/PA/B1	Jaarboek	Ergotherapie	1 omslag	1979	1980
15	PA/037	MO/PA/B1	Jaarboek	Ergotherapie en creatieve therapie	1 omslag	1976	1977
16	PA/041	MO/PA/B1	Jaarboek	Creatieve therapie	1 omslag	1970	1975
17	PA/042	MO/PA/B1	Jaarboek	Creatieve therapie	1 omslag	1970	1970
18	PA/005	MO/PA/C1	Verslag	Vergaderingen medische staf	1 omslag	1973	1983
19	PA/009	MO/PA/C1	Verslag	Sociotherapie	1 omslag	1971	1973
20	PA/040	MO/PA/C1	Verslag	Vergaderingen creatieve therapeuten	1 omslag	1965	1969
21	PA/015	MO/PA/D1	Briefwisseling	Algemeen	1 omslag	1974	1975
22	PA/074	MO/PA/D1	Briefwisseling	Société Internationale de Psychopathologie de l'Expression	1 stuk	1962	1962
23	PA/076	MO/PA/D1	Briefwisseling	Société Internationale de Psychopathologie de l'Expression	1 stuk	1962	1962
24	PA/081	MO/PA/D1	Briefwisseling	Société Internationale de Psychopathologie de l'expression	1 stuk	1964	1964
25	PA/082	MO/PA/D1	Briefwisseling	Société Internationale de Psychopathologie de l'expression	1 stuk	1963	1963
26	PA/087	MO/PA/D1	Briefwisseling	Uitnodiging vergadering	1 stuk	1964	1964
27	PA/091	MO/PA/D1	Briefwisseling	Bibliotheek	1 stuk		
28	PA/043	MO/PA/E1	Verslag	Seminaries en congressen	1 omslag	1971	1973
29	PA/046	MO/PA/E1	Verslag	Seminaries	1 omslag	1975	1984
30	PA/050	MO/PA/E1	Dossier	Stageregeling en -rapporten voor de opleiding tot ergotherapeut	1 omslag	1972	1972
31	PA/054	MO/PA/E1	Dossier	Seminarie creativiteit en creatieve therapie	1 omslag	1976	1976

Databank in Excel voor de registratie van het persoonsarchief van dr. Michel Outtier

4. Toegankelijkheid

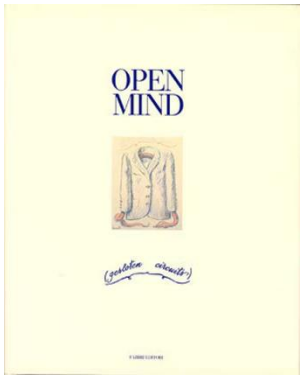

Vergeten Vrouwen

Een aantal topwerken uit de Collectie Beeldende Therapie van U.P.C. Kortenberg kwamen al terecht in tentoonstellingen in binnen- en buitenland, o.a. in de legendarische tentoonstelling *Open Mind (Closed Circuits)* van Jan Hoet in het S.M.A.K. (1989), in de Couvreurzaal van de KU Leuven, in de tentoonstelling *Monoculture* van het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, en in het Galileigebouw te Brussel.

De artistieke werken werden door de jaren heen ook al meerdere malen gebruikt als illustratieve documenten voor studiedagen. Een voorbeeld daarvan was de studiedag ter ere van het 55-jarig bestaan van de beeldende therapie in U.P.C. Kortenberg in 2019. Kunstenaars, kunsthistorici, beeldend therapeuten, psychiaters en psychotherapeuten kwamen er samen om een beeldverhaal te brengen over de geschiedenis, praktijkvoorbeelden en klinische inzichten omtrent beeldende therapie.

In 2020 opende een nieuwe tentoonstelling, *Vergeten Vrouwen,* de deuren in Cera Leuven. Deze tentoonstelling was een samenwerking van U.P.C. KU Leuven met Metaforum, Cera en vzw KAOS. Psychiater en voorzitter van KAOS, dr. Erik Thys, was naast Sofie Mulier drijvende kracht achter deze verwezenlijking. De Collectie Beeldende Therapie diende er als inspiratiebron voor meer dan twintig vrouwelijke kunstenaars. Zij reflecteerden elk op hun eigen manier op de werken van de ‘vergeten vrouwen’ van U.P.C. Kortenberg.[4]

Privacy

Gezien de psychotherapeutische context waarin de Collectie Beeldende Therapie is tot stand gekomen, kan de inhoud ervan niet zomaar publiek gemaakt worden. Ook bij vorige tentoonstellingen werd er ten strengste op toegezien dat er geen namen van patiëntkunstenaars werden vrijgegeven.

Door de privacygevoelige informatie die vervat zit in de collectie, zal deze niet in haar totaliteit toegankelijk worden gemaakt voor het brede publiek. De artistieke collectie wordt dan wel geregistreerd in Erfgoedregister, maar zal niet zichtbaar zijn op de gelijknamige publiekswebsite. Eventueel kunnen in de toekomst wel een aantal werken getoond worden, steeds in samenspraak met de verantwoordelijken in U.P.C. Kortenberg.

Inzage voor (persoonlijk) onderzoek kan als dusdanig aangevraagd worden bij Sofie Mulier (sofie.mulier@upckuleuven.be).

5. Een blik op de toekomst

Vrijwilligerswerk

De projectmedewerkers van ‘Zorgzaam (met) Erfgoed’ verwerkten intussen al een deeltje van de Collectie Beeldende Therapie. Vrijwilligers zullen het werk nu verderzetten naar dit voorbeeld. Momenteel zijn vrijwilligers Marc Stroobants (gepensioneerd medewerker bij U.P.C. KU Leuven) en Emiel Vantongelen (gepensioneerd archivaris bij Kind en Gezin) al druk in de weer met de collectiebeschrijving en -verpakking. Idealiter komen daar nog een tweetal vrijwilligers bij: nog een extra paar handen om de uitgebreide collectie te beschrijven, en iemand die het digitaliseringswerk van de artistieke collectie op zich kan nemen.

Geïnteresseerden kunnen zich steeds melden bij Sofie Mulier of Katrien Braekers (coördinator vrijwilligerswerk, U.P.C. KU Leuven).

✉ sofie.mulier@upckuleuven.be

✉ katrien.braekers@upckuleuven.be

Verder staat nog het inrichten van de archiefruimte op de agenda. De ruimte dient nog wat opgeruimd en klaargemaakt te worden om te gebruiken als archief. Zo zullen er o.a. nog op maat gemaakte rekken geplaatst worden om de vele archiefdozen een plaats te kunnen geven.

Vrijwilligers Marc en Emiel aan de slag met de Collectie Beeldende Therapie.

Valorisatieproject

In het kader van het project ‘Zorgzaam (met) Erfgoed’ wordt in het najaar van 2022 nog een valorisatieproject georganiseerd. Patiënten uit het Herstelhuis van U.P.C. Kortenberg zullen gedurende vier *co-labs* in interactie gaan met externe kunstenaars, muzikanten en fotografen. Samen laten ze zich inspireren door de rijke erfgoedcollectie van de beeldende therapie. De resultaten, alsook een deel van de erfgoedcollectie, zullen te zien zijn tijdens een tentoonstelling in KADOC in november 2022. De tentoonstelling loopt naast het project *Kunst in de Steigers*. Dit is een initiatief van vzw De Hulster waarin zij willen bijdragen aan een positieve beeldvorming van geestelijke kwetsbaarheid in onze samenleving.

VERWIJZINGEN

[1] U.P.C. Z.org KU Leuven, “Over UPC KU Leuven,” geraadpleegd 20.07.2022, https://www.upckuleuven.be/nl/over-upc-ku-leuven.
[2] Jaarboek van de Universitaire psychiatrische kliniek Sint-Jozef Kortenberg (1971), 1-5.
[3] Jaarboek van de Universitaire psychiatrische kliniek Sint-Jozef Kortenberg (1971), 71-9.
[4] U.P.C. Z.org KU Leuven (2020), “Vergeten vrouwen. Vrouwelijke kunstenaars ontdekken de collectie-Kortenberg.”